

Изм. № 04-00-83 /27.10.2011 г.

ДО
СИМЕОН ДЯНКОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НСТС,
ВИЦЕПРЕМИЕР И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ОТНОСНО: ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА 2012 Г. (ПЗДБ)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДЯНКОВ

Във връзка с внесените за обсъждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2012 г. (ПЗДБ) Българската стопанска камара изразява следното становище.

Подкрепяме:

- Заложения в ПЗДБ подход за съхраняване стабилността на „Валутния борд“;
- Потвърдения отказ от увеличение на основните данъчни ставки;
- Възприетият подход на консервативност и предпазливост при подготовката на проекта на Бюджет 2012г., предвид очакваната стагнация и неяснота в развитието на световната и европейска икономика;
- Равнището на преразпределение на общите бюджетни разходи по КФП спрямо БВП от 36,5%.

Същевременно, и през 2012 г. не се залагат бюджетно осигурени цели и действия за:

- Реформиране на държавните структури и регулиране;
- Постепенно хармонизиране спрямо усреднената структура на бюджетите на водещите европейски страни;
- Повишаване на резултатността, ефективността и ефикасността на дейностите, публичните услуги и проекти в основните области на прилаганите политики;
- (пре)насочване на разходи в подкрепа на основните фактори на икономическия растеж и подобряване на бизнес средата.

Считаме, че следва да се обърне специално внимание върху следните моменти:

1. Бюджетът не осигурява предприемането на радикални реформи в структурата на разходите, държавната администрация и регулиране. Следва да се отчете, че в икономики с ниска степен на развитие и доходи, основният фактор за привличане на чужди инвестиции са добре работещите институции и регулации, и в по-малка степен - благоприятното данъчно облагане.

2. Заложен е амбициозен ръст на БВП - 2,9% в реално и 6,6% в номинално изражение, както и същият ръст на разходите, при по-висок ръст на приходите. Това може да създаде допълнителни рискове пред общото изпълнение, независимо от заложените буфери за допълнително дефицитно финансиране. В тази връзка, следва да се преценят възможностите за бюджетиране на съществени като размер постъпления от приватизация.

3. Може да се очаква по-ниска инфлация от заложената при очертаващата се стагнация в света и падащи цени на ресурсите, което ще окаже натиск за по-ниски постъпленията от ДДС, акцизи и мита. Обратната възможност, следствие от водената експанзионистична парична политика и девалвация на валутите на част от развитите икономики, респ. - евентуално по-висок от заложения ръст на вътрешните цени, може да бъде оценена като по-малко вероятна.

4. Съхранява се досегашният ред за начисляване, внасяне и отчитане на дължими социално осигурителни вноски от бюджетните предприятия чрез централизирано разплащане и разчети, вместо включване на съответните разходи в бюджетите на разпоредителите с бюджетни кредити.

5. Независимо че частично се прехвърлят средства към образованието, разходите за наука падат значително (напр., заложените средства за БАН са по-малко от разходите за БНТ). По този въпрос БСК, заедно с КНСБ и КТ „Подкрепа“, внесе отделно становище в НСТС, което следва да бъде отчетено при следващите обсъждания, вкл. в МС и в 41-то НС.

6. Частичното намаление на средствата на министерствата е за сметка основно на капиталовите разходи. Като се отчита зависимостта на потреблението от вноса, този подход не създава условия за растеж и нови работни места.

7. Разширяването на държавния дълг под максимално допустимия таван е предложение на БСК от т.нар. антикризисни мерки. Привлечените допълнителни средства при общ номинален ръст на разходите следва да бъдат насочени изцяло за отключване на фактори на растежа. Допълнителното снижаване на прага за фискалния резерв от 4,5 млрд. на 3,0 млрд. лв. създава допълнителен фискален буфер за посрещане на евентуално намаление на приходите. В този случай, обаче, ще бъде финансиран ръст в потреблението и вноса, т.е. извън основните фактори за дългосрочен икономически растеж.

8. Недостатъчният капацитет за подготовка и реализация на инвестиционни и други проекти и усвояване на средства от ЕС може да наложи да се използват допълнителни ресурси за авансово съфинансиране на проектите. По такъв начин ще бъде използван заложеният буфер (намаляване на фискалния резерв и поемане на допълнителен дълг от общо над 2 млрд. лв).

9. Хроничен проблем на структурата на бюджетните разходи е високият дял на социалните разходи – пенсии и социално подпомагане. Това произтича от редица негативни тенденции, вкл. демографски, миграционни, действащата монетарна система, унищожена промишлена и аграрна база и работни места. В същото време, функционира нереформирана пенсионна система, при която не се разчита на лични „спестявания“, а на държавния бюджет. Огромните бюджетни средства няма да подобрят благосъстоянието на пенсионерите при отказ от стартиране на по-радикални реформи. Част от възможните мерки и решения бяха предложени от БСК през август т.г. В същото положение е и системата на здравеопазване, независимо от липсата на конкретни мерки за повишаване на качеството на здравните услуги.

10. Погрешен според нас е и дискутираният подход за ръст на МРЗ в средата на 2012 г., необвързан с разчетите за производителност и индексация на минималните пенсии и базови социални плащания. УС на БСК е излизал многократно с официални позиции по този въпрос, които са представени в НСТС.

11. Следва да се извърши необходимата подготовка за постепенно въвеждане на публичен достъп до аналитични сводни бюджети – както за общините, така и за министерствата (капиталови разходи и текущи разходи от извънбюджетни източници на финансиране), като се осигури проследимост и контрол над заложените цели, резултати и измерими показатели за напредък.

12. Поради своята фискална стабилност и консерватизъм, България може да реализира известни предимства, като привлече чуждестранни средства. За тази цел, обаче, са необходими редица реформи в бизнес средата, ориентирани към възстановяване и икономическия растеж.

Необходима е паралелна разработка до края на т.г. на платформа за възстановяване и растеж до края на правителствения мандат през 2013 г.

Тя следва да включва основни мерки в ключовите области на политики за приемане от страна на Правителството и 41-то НС, които:

- а) Да имат ключово значим характер за икономиката (с мащабен и непосредствен ефект);
- б) Да бъдат лесно осъществими, без да ангажират значителни финансови и административни ресурси;
- в) Да са времево рамкирани като:
  - **Краткосрочни** – в рамките на приемането на бюджета и промените в данъчно осигурителното законодателство до края на 2012г.
  - **Едногодишни** – до приемането на проекта на бюджет и КФН за 2013г.
  - **До края на сегашния правителствен мандат**, м. юли 2013г.

Във връзка с горното, предлагаме да бъдат заложили следните мерки, действия и ангажименти в подкрепа възстановяването и икономическия растеж до 2013 г.:

1. Спешен преглед на т.нар. Антикризисни мерки (РМС 180/2010 г.) и ускоряване прилагането на действия със значим ефект.
2. Преглед на целия пакет от стратегически, дългосрочни национални документи и актуализация във връзка с Конвергентната програма и Националната програма за реформи, с оглед намаляване броя и съгласуване на възприетите дългосрочни цели.
3. Приемане на цели, индикатори и целеви стойности за контрол на тяхното изпълнение за всички първостепенни разпоредители на бюджетни кредити за 2012 г., които да бъдат включени в проекта на Държавен бюджет и КФН.
4. Внасяне на промени в Закона за местните данъци и такси за определяне на такса битови отпадъци в зависимост от количеството генерирани и третирани битови отпадъци (приемане на ЗИД до декември 2011, влизане в сила от 01.01.2013г.).
5. Оттегляне на проекта на Закон за управление на отпадъците и внасяне на ЗИД на ЗУО, с който да се отмени закриването на площадки за събиране и третиране на отпадъчни черни и цветни метали при липса на общи устройствени планове за съответните общински територии.
6. Стартиране на преглед за предприемане на промени за опростяване на съществуващото законодателство по околна среда с цел прилагане на минималните изисквания от европейските директиви.
7. Да се съгласува с представителните бизнеса и други заинтересовани организации и да се приеме пътна карта за ускорено въвеждане на е-правителство.
8. Изграждане на публични електронни регистри за:
  - а) Обекти на държавна и общинска собственост, вкл. отдаване под наем, наемна цена, наематели и други основни реквизити;
  - б) Задължения на държавата и общините по договори за изпълнение, ДДС и други вземания от държавата до средата на 2012г.;
  - в) Договори, свързани с публично-частно партньорство, особено на ниво министерства и общини;
  - г) Образователния и квалификационен профил на заетите лица и работната сила, чрез предоставяне на данни от работодателите, висшите и средни училища, ЦПО и др.
9. Създаване на възможности за обвързване и комбинирано ползване от администрацията на съществуващите регистри – търговски, на НОИ, на НАП и др. (в началото off-line, а по-късно on-line през електронното правителство).
10. Въвеждане на обособени фондове, вкл. „Фонд Пенсии за работещи при условията на първа и втора категория труда“ за категорийни работници и „Фонд Пенсии за работещи при условията на чл. 69 от КСО“.
11. Въвеждане на данъчни и финансови стимули за въвличане на бизнеса в процеса на допълнително финансиране на образованието.
12. Нормативно регламентиране на стажантските програми и специализациите, и свързаните с тях финансови отношения между образователните институции и работодателите.
13. Изготвяне на ежегодни анализи от ресорните министерства за нуждите от квалифицирана работна ръка, в сътрудничество и съгласувани с браншовите и отрасловите работодателски и синдикални организации, за заявяване на необходимите кадри за икономиката в краткосрочен и дългосрочен план.
14. Приемане на „пътна карта“ за либерализацията на енергийния пазар.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДЯНКОВ,

Поради краткия срок за подготовка, с който разполагаме, настоящото становище следва да се възприема като първоначално. След съгласуване с нашите членове, ще предоставим допълнителни бележки и предложения.

Допълнително ще представим и справка за отправените от страна на БСК през последните години предложения за подобряване на бизнес средата.

Припомняме, че в Секретариата на НСТС са внесени за обсъждане и други наши предложения за реформи – в пенсионната система, здравеопазването, образованието и пазара на труда.

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ